

POUL ANDERSEN

Poul Aage Andersen, født i København den 15. april 1896. Blev medlem af Københavns Orkesterforening (KO) den 1. februar 1923, og havde, som en slags alderspræsident, adskillige års indvunden musikalsk erfaring i forhold til de fleste af kollegerne. Indledte sandsynligvis et af sine første professionelle jazzrelaterede engagementer iht. efterfølgende billede:

Ukendt lokation, ukendt orkester, men formentlig forår/sommer-1923, fra venstre:
Holger Nathansohn, sax. Poul Andersen, pno. Antagelig Poul Christiansen, vln. Jonas Hansen, bjo. Hugo Zangger, dms.
Poul Andersen var så langt den ældste, og med den ekstra erfaring givetvis tillige orkesterlederen.
Eiberg og Nielsen (Ewans) synes ikke at have været vidende om, at Nathansohn var udøvende på saxofon.

Derefter med Kai Nielsen (Ewans) i "Café Tuborg" (nedrevet), Åboulevarden 68, Kbh N., fra slutningen af september 1923 (Ewans blev medlem af orkesterforeningen den 20. september 1923), hvilket helt afgjort var Ewans' egen professionelle debut, idet han sprang fra sin kontorelevplads hos Shells bogholderiafdeling.

Ewans' hovedinstrumenter var da banjo og hawaii guitar og han havde netop omkring dette tidspunkt anskaffet sin saxofon og magtede kun at spille nogle få melodier ("Wabash Blues", "When My Baby Smiles at Me", "12th Street Rag" og "Margie" - til at begynde med, hvilke var aflyttede fra grammofonplader) helt straight og tillige temmelig ubehjælpsomt på instrumentet.

Det har givet været saxofonen i sig selv frem for de spillede præstationer, der lod ane bestræbelsernes stilkarakter. (Ifølge Ewans' egen erindring foregik dette i foråret 1921, men ovennævnte tidspunkt er det korrekte).

Efter "Café Tuborg" flyttede duoen (Andersen og Nielsen) til "Kafé Fatty", formentlig beliggende, men ikke sporet, i Viktoriagade, København V.

Poul Andersen fortsatte med "Blues Jazz Band" (ofte fejlagtigt omtalt som Kai Niensens (Ewans') orkester) i det sene efterår/vinteren 1923, hvor man var engageret i "Can-Klubben" i København, der havde lokale i danserestaurant Olympias Bellman-sal (bag Axelborg-bygningen på hjørnet af Hammerichsgade/Axeltorv).

Fra venstre: Poul Andersen, Poul Christiansen, Jonas Hansen, Johannes Jansen og Kai Nielsen (Ewans), 1923 i Bellman-salen, Restaurant Olympia. Orkestrets poseren er fuldkommen inspireret af og ensartet med det besøgende ungarske band "Dixie Boys", der spillede i "Scala Teatret" fra den 21. april til den 30. september 1923. I øvrigt døde den ungarske violinist Lajos Radulescu den 17. september og blev (de sidste 14 dage) afløst af Poul Christiansen, der på det tidspunkt formentlig ellers var med Valdemar Eiberg i "Danas Have".

Besætningen var Kai Nielsen (Ewans), alt og C-mel saxer. Poul Christiansen, vln. Poul Andersen, pno. Jonas Hansen, bjo. Hugo Zangger, dms, denne sidste ret hurtigt udskiftet med Johannes Jansen, dms. Ifølge Ewans tjente han selv 38 kroner pr. aften, hvilket har været tre gange KOs tarif på det tidspunkt.

Kai Ewans: *Vores orkester "Blues Jazz Band" spillede imidlertid i huset, hvor den nuværende restaurant "Olympia" er. Der var en natklub, som hed "Can-Klubben". "Can" var en forkortelse for American, hvad man naturligvis skulle vide, før man forstod det. Men så første juledag 1923, da vi kom og skulle spille, blev klubben lukket af politiet. Det havde ikke været helt legitimt alt sammen, og det var på grund af et slagsmål (med dødelig udgang), at politiet blev gjort opmærksom på sagen. **

(Ewans spillede samtidig med The Five Synco Boys i "Centralcaféen" på Strøget fra efteråret 1923, hvor Johannes Jansen også var med).

Hjørnet af Hammerichsgade/Axeltorv bag Axelborg (1920), hvor "Can-Klubben" havde til huse (nedrevet 1959). I baggrunden t.v., det gamle "National Scala".

Vi fortrak så til "Odd Fellow Palæet" i Aalborg ("Odd Fellow Palæets Palmehave"), hvor vi spillede i fire måneder. Derefter opløstes orkestret, og Poul Christiansen tog til København for at danne et orkester til at åbne den nye "Dixie Klub" (som var beliggende Smallegade 10, 1. sal, Frederiksberg - nu nedrevet). Vi kaldte det "Dixie Jazzband"...

Her var Poul Andersen ikke med, men i stedet pianisten Jean-Even Arnbjørn.

Odd Fellow Palæet, Boulevarden 20C, Aalborg

Smallegade 10. Man aner just "Dixie Klub" på 1. sal (nedrevet, nu Frederiksberg Rådhus)

Spørgsmålet er så, hvornår orkestret reelt blev opløst og hvad Poul Christiansen fik organiseret, samt i hvilken rækkefølge disse engagementer indløb. Efter "Odd Fellow Palæet" i Aalborg og inden "Dixie Klub" erindrings Ewans (nu i et interview med Cecil Aagaard 1941) svagt et engagement i natklubben "Wembley" fra kl. 2400-0500, som lå i de samme lokaler hos Grand Café, Kgs. Nytorv 19, København K., hvor Lulu Ziegler år senere havde sin cabaret. Samtidig spillede man fra kl. 2000-2400 i "Tea Room" i Panoptikonbygningen på hjørnet af Vesterbros Passage og Bernstorffsgade (overfor Tivoli) - hvor især ungdommen holdt til - begge dele med "Blues Jazz Band" ('de samme drenge') og dermed sandsynligvis også Poul Andersen.

Og først derefter "Dixie Klub" ...

Grand Café, Kgs Nytorv 19

I midten af billedet Panoptikon-bygningen t.h. med kuppelspir (før banegraven blev anlagt) på Vesterbros Passage (i dag Vesterbrogade)

Poul Andersen synes at have været velanset hos sine kolleger og anerkendt som en pålidelig organisator og administrator. At Poul Andersen havde en vis status blandt omgangskredsen ses måske tillige af, at han rubricerede sig som "Musikdir." i telefonbogen (boende Blegdamsvej 72B, København Ø; Jens Juels Gade 3, København Ø; og fra 1932 formentlig Tagensvej 29, København N.)

Det vides ikke med sikkerhed, hvormed Poul Andersen var beskæftiget efter "Blues Jazz Band"s opløsning, men i slutningen af 1924 samt en del af eller hele året 1925 havde Poul Andersen sammen med Victor Cornelius ansættelse i "Adlon", Nørregade 41, Kbh. K., hvor klaver-duoen alternerede med Valdemar Eibergs Orkester.

Optaget 12. januar 1925

Optaget ca. marts 1925

I anden halvdel af 1920'erne var Poul Andersen iht. Erik Wiedemann flere gange engageret i partnerskab/klaverduo med Victor Cornelius i "Adlon" (der er endnu ikke fundet dokumentation for dette) med hvem han også indspillede for Polyphon i januar og marts 1925 (til og med matrice 821az - se ovenfor) - men Andersen er ikke med på Cornelius' resterende plader fra 1925 og 1927. Sammenlignet med amerikanske forhold er disse plader en bleg afskygning mht. ragtime- eller jazzpåvirkning, men de udgør ikke desto mindre nogle af de få indspillede danske eksempler, der overhovedet findes.

*NOTE: Selvsagt er det svært at huske langt tilbage, men Ewans' forskellige udlægninger af de første år er ofte temmelig divergerende og tidsmæssigt meget upræcise samt lettere forskønnede til fordel for hans eget virkes tidlige indflydelse. I "Rytmer", december 1936, beretter Ewans f.eks.: *"Jeg begyndte i "Can-Klubben" inde i Olympia og spillede der, indtil den blev ødelagt, fordi en betjent en nat slog en af tjenerne i jorden udenfor restauranten, da han ville løbe efter nogle gæster, der var gået uden at betale. Da fik "Can-Klubben" sit store knæk. Selv om dens gæster repræsenterede et ret blandet publikum, blev dette mord dem alligevel for meget af det gode, og lidt efter lidt trak de sig tilbage.*

"Can-Jazzband" var ellers det første danske jazz-band (sic). Det var et kooperativt foretagende med pianisten, afdøde Poul Andersen, som forretningsfører. Derimod havde vi ingen decideret leder af orkestret, men vi klarede den ganske godt alligevel."

Poul Andersen fik tuberkulose og døde i København den 27. april 1934.

Han har ikke indspillet/fået udgivet pladeoptagelser under eget navn. Se i stedet under Victor Cornelius.

-oOo-

NOTE kilder/hjælp: Erik Wiedemann/Gyldendal 1982, Jazzrevy 1935, Orkester Journalen 1941, Rytmer 1936, Københavns Bymuseum, Kraks Vejviser.